

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e22505/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

ikke (ader en Behemelse herom komme ind i Grundloven, men lader det komme an paa enhver Tid, om den ender, at Kongen skal kronet, i hvilket Tilfælde da et særskilt Forordning vil komme frem, hvilket har det Bøde, at der aldrig vil blive foretaget noget Forordning om Afgifterne til Kroningen for en Foranstaltning, som kan føre sig for sig uden at være dertil, at Kroningen derved bliver umulig eller latterlig. Lader de ikke glemme, at naar der i Grundloven skal tages Behemelse, hvor Kroningen skal have Etat, om Pengene til den, lægger man det hver Gang i Foranstaltningens Nægt at indbringe Tilfaldene af Pengemidler saameget, at Kroningen derved bliver umulig. Det er langt længere at overføre det til enhver Tid at afgjøre, om man ønsker at se sin Konge kronet, end at befale i Grundloven, at han skal kronet; thi skulde dette faae i Grundloven, saa maatte man ved Siden deraf foreskifte en Sum dertil, for at Kroningen kunde foretage uafhængig af kommende Rigsdagens Bestemmelser i Grundloven. Jeg tror ikke, at denne forholdsvis Handling kan have den Betydning, at Kroningen derved bliver helligere, og det er vist, at der Intet vides derom, at Betragtningen om, at Kronens Person er hellig, gjøres til Gjenstand for Underforskelse under en Rigsforsamling. Er det rigtig, at Kronens Person bliver hellig, og det er rigtig, saa vil man ogsaa finde et Middel til, at det kan ske uden en Rigsforsamling af den Art. Vi har ikke her taget en saadan Behemelse for den kommende Tid om Nægt, som det forekommer mig langt rigtigere at overføre til enhver Tid for sig at afgjøre.

H. Deputerede: Ofte har jeg hørt, at det er endelst som en Skrivelse, at Afgifterne til Kroningen skulde gaae af Hofsted Komag, som jeg ikke nægter, at jeg maatte være den Hovedsag i Rigsdagsmand (Dansk) Tak Tid, fordi han har oplyst, at en saadan Handling er meget langt fra at være lidt befordret; men jeg vil spørge, om den Formodning, derved foreskiftet, er de mange Tindes Etat værd. Derfor den Sætning er sand, at vi alle skulle være, saa har man vistnok hørt paa saadanne Afgifter, der er et til ingen Nytte, og som i det Hele kunne være en og en maaned Dag.

Cultusministeren: Uagtet jeg ingenlunde rejser mig, fordi jeg endnu selv personlig eller i Ministeriets Navn lægger det Nægt paa Behemelsen om Kroningen, saa er det dog i de 2 sidste Talord for Høret Ting, der opfordre til, at man bestemmer indbegaaer dem. Naar det er sagt, at man ikke skulde optage en Behemelse om Kroningen, naar Afgifterne dertil ston skulde underkastes en Rigsforsamling sigjærlig, hvorved der skulde bevilges saa lidt, at Handlingen derved blev latterlig, saa tror jeg, at man overfører et meget væsentligt Moment, nemlig at hele Kongerædighedens Dyrkelighed er underkastet en langt befordret Indskrænkning, idet den for Kongerædighedens Dyrkelighed nødvendige Civilistiske skal bevilges for hvoe Konge af Rigsforsamlingen. Det er ogsaa ikke blot ved Kroningen, der opbaerer disse Rigsforsamlingens Spørgsmaal, om Afgifterne dertil skulle bevilges, men det samme finder Sted i et meget større Omfang, idet der skal bevilges, hvad der hører til, at Kongen kan leve anstændigt som Konge.

Hvad den sidste Tale angaaer, er det strax faldet mig ind, idet der blev nævnt det i Nægt til Kroningen medgaaende Bøde, at dette kunde anvendes som en Grund imod Kroningen; men jeg skal bemærke, at man vilde være meget paa Vidsport ved at berne de Befølgninger, der sandsynligvis vilde medgaae til Kroningen i Danmark, efter de Afgifter, der ere medgaaede i Nægt ved den første Kroning. Disse Befølgninger ere nemlig ingenlunde medgaaede til selve Kroningshandlingen, men det er for en stor Del Befølgninger, der ere medgaaede til at tilvejebringe et Kroningslokal og heelt Kroningsapparat; Befølgningerne ere medgaaede til at reaarere paa en passende Maade Kroningens Densitet og tilvejebringe hvad der forresten hører til en Kroning, af Kollaborationer og vedlige. Jeg tror, at selv da Danmarks absolutte Konge kronet, og det ikke i Landets Hovedstede, men i et noget længere fraliggende Sted, hvorved Omkostningerne stige betydeligt, om der dog ikke Tale om et saantant Bøde.

Mrsk Hansen: Jeg tror mig berettiget og bejst til den Erklæring, at det ganske rigtig var den højstærede Bde kongevalgte

Rigsdagmand (Efterning), af hvem jeg har anført en Bttring; men ligesom jeg er fuldkommen vis paa, at jeg har anført hans Ord i den samme Forbindelse, hvori de blev fremførte, saaledes maatte jeg erklære, at jeg ikke troede derved at sige Noget, som kunde være ham udbageligt.

Formanden: Jeg kan ikke nægte, at jeg tror, at det vilde være meget ønskeligt, at man undlod at citere Bttringer, der ere faldne i Retsningerne (Ja! Ja!), da de det kunne blive Gjenstand for Lovst.

J. H. Hansen: Det er blot som et yderligere Bøde paa den Nødsid, der findes mellem § 44 i Grundlovsartikel og § 8 b, jeg skal gjere opmærksom paa, at den højstærede Kultusminister i sit Høret paa at bringe Samklang mellem disse Behemelser ikke har funnet gjere dette uden ved at indføre en Sætning, der ikke findes i Forlaget. Han som nemlig fun til at faae Samklang heri ved at tilføje Minoritetens Forslag „at Kroningen skal see i Landets Hovedstede med de Geresener, Kongen selv fastsætter“ følgende Sætning „indenfor Grundens af den berøgtede Pengelium“. Gereser har Ordforeren fundet sig tilfredsstillende, og jeg skulde ogsaa, forsaavidt denne Sætning havde faaet i Forlaget, gjere Ordforeren Ret i, at der da ikke var nogen Nødsid, men saalange en saadan Sætning ikke er optaget i Forlaget, saa mener jeg vedkommende, at der findes en Nødsid Sten.

Schack: Den højstærede Kultusminister gjorde for en Høret mellem den Højeste, der holdes Kongen som Konge, og den Højeste, der holdes Kongen som Person. Forsaavidt jeg opstillede hans Forordning, udvalte han, at Kroningen ogsaa et væsentligt Bttring til at faae den Højeste, der holdes Kongen som Konge. Jeg troede dog, at det mere var i hans Døer for at fremme Kroningen, at han som til at udvalde dette, end fordi han virkelig mente, at man kunde stille Kongens Højeste paa en saadan Geresener. Nu har han indbragt igjen udvalte noget Saadant og det med større Skarphed, idet han sagde, at Kongerædighedens Dyrkelighed beroede paa Civilistiskens Bødighe. Dgaa jeg gjere en Høret mellem Kongen som Konge og Kongen som Person; men jeg statter den ikke paa et saadant vdet Forhold, som om han har en større eller ringere Civilist; det, synes mig, er at vider Foragt for Kongerædigheden. Den maatte stettes derpaa, at Kongen er Etatsens Representant; men det kunde han vel være, om han end bødte i et ringe Grad og med stævet Bøde.

Endnu en Bemærkning. Ordforeren bererte nemlig, at han vilde vente til en Minister tog Ordet for at forsvare Udsagnet, da de andre havde angrebet det.

Ordforeren: Det er ikke ganske uenigtgjort refereret.

Schack: Nu vel! saa refererer jeg mig til Deberne, saaledes som de virkelig ere faldne. Vil et det, at to Minister have angrebet Udsagnet, og da ingen har udvalt sig for det, saa tillader jeg mig at rette et Spørgsmaal til Ministeriet: om disse to Minister skulle betragtes som to Indvalde eller som Representanter for hele Ministeriet, om overhovedet de, der stode ved Ministerbordet, skulle betragtes som 8 Mand eller som eet Ministerium.

Cultusministeren: Vi vente rigtigst at betragtes som et Ministerium, og jeg har ogsaa udvalt Ministeriets Rening, idet jeg utvilske mig om et Par Anstæter; men jeg har ikke talt imod eller angrebet Grundlovsudvalget ved den Erklæring, som jeg har angivet. Jeg har kun sagt, at Ministeriet ved Diskussionen havde fundet Anledning til at tilroede de tvende Indbringelsesforslag, der ere fremkomne fra Udvalgets Side, og jeg tror, at det er saameget mindre betænkeligt at høre Ministeriet gjere det, da der ikke i denne Paragraph er Spørgsmaal om noget til Grundlovens væsentlige Princip Hørbørende. Saavidt til Svær paa Spørgsmaalet.

Hvad den første Bemærkning angaaer, saa tror jeg ikke, at jeg brugte det Udtryk, og jeg vilde i det mindste ikke bruge det „at Højstet for Kongemagten væsentlig beroede paa Kroningen; jeg sagde, „at man ikke kunde bortfalde nogen af de Ting, som i Hofsted Dine tjene til at vedligeholde Kongens Børtighed.“ Jeg betvivler meget, at jeg har sagt andet. Hvad angaaer hans Bttring, at dette var fremfaldt ved min Døer for Kroningen, saa tror jeg at have udvalt, at jeg ikke var bejst af nogen stor Døer derfor. Jeg sagde med